

Tussen prompt en praktijk

Taalsteun voor meertalige klassen

Quinten Noppen

Taalcoördinator - ondersteuner ex-OKAN op IMS

Konsep

Welke leerlingen?

Meer dan enkel ex-OKAN!

Tussen prompt en praktijk - VAIA - Quinten Noppen

Meer taalkwetsbare leerlingen

Minder toegang tot boeken, academische taal, verschillende contexten, rijke gesprekken:

- Taalarme thuissituatie
- Taalontwikkelingsstoornissen, dyslexie, leesstoornis
- Concentratieproblemen of ADHD
- Geen BASO (lagere school niet afgemaakt)
- Andere thuistaal (23% in secundair onderwijs)

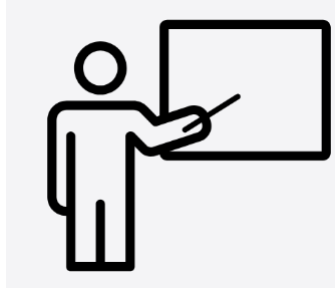
Ex-OKAN-leerlingen

- Taalbad 1 jaar (2 jaar voor alfa)
- Geen vaktaal!
- Beperkte instructietaal en schooltaal
- Niveau ERK (**A1-A2**-B1-B2-C1-C2)
- Beperkte woordenschat: 3000 woorden (handboek tussen 12 000 en 15 000 woorden)
- Beperkte Westerse contexten

Na 1 jaar taalbad is geen enkele ex-OKAN'er klaar voor het regulier onderwijs, maar hij heeft **recht op een aangepast traject met ondersteunende maatregelen.**

AI: hulp voor leerkracht en leerling

leerkracht

- Inclusief lesgeven:
 - Alle leerlingen activeren
 - Toegankelijkheid van lesmateriaal verhogen
 - Taalondersteuning bieden
 - Gedifferentieerd werken
- Tijdbesparend werken
- Automatische correctie

leerling

- Zelfredzaamheid - Empower yourself!
 - Meer oefenkansen
 - Meer context
 - Visuele ondersteuning
 - Leren op eigen tempo
 - Directe feedback
 - Zelfcorrectie
 - Vertaaltools
 - Gepersonaliseerd leren

Kritisch met AI en digitale systemen

- Privacy!
- Gebrabbel
- Menselijk contact
- Kritisch leren denken
- De kortste weg // de beste weg
- Afleiding en concentratie
- AI = energieverlinder

[Het probleem van AI in het onderwijs: 6 voordelen vs. 5 risico's](#)

[AI in het onderwijs: subtiele risico's - Schoolmakers](#)

Wanneer gebruik je AI in de klas? Afbakenen!

- AI is een denkpartner, geen antwoordmachine!
- AI is je copiloot.
- De school bepaalt wanneer AI ingezet wordt en wanneer niet.
- Afspraken

Taalgerichte aanpak

1. Context

Betekenis geven

Voorkennis activeren

Concreet → abstract

Beelden en ervaringen

2. Interactie

Actief taal gebruiken

Denkvragen stellen

Samenwerkend leren

Denktijd geven

3. Taalsteun

Taal zichtbaar maken

Vaktaal expliciet

Zinsstarters, kaders

Gerichte feedback

1. Meer **context** en **visueel** sterk

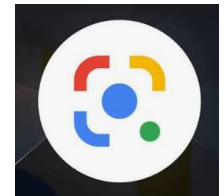
- **Pexels:** foto's [Gratis stockfoto's](#)
- **Pixabay:** afbeeldingen en foto's [Meer dan 1 miljoen prachtige gratis afbeeldingen - Pixabay](#)
- **Noun Project:** pictogrammen: [Noun Project: Free Icons & Stock Photos for Everything](#)
- Geluiden: **Pixabay:** [130.000+ gratis geluidseffecten om te downloaden – Pixabay](#)
- **Gemini Storybook:** <https://gemini.google/overview/storybook/>
- **Google Lens**

pixabay

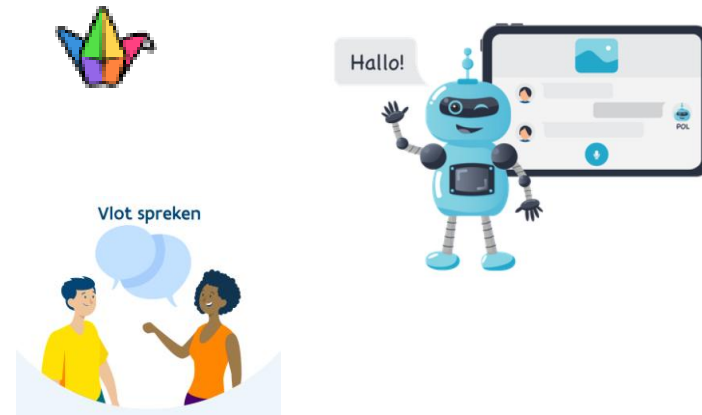
● ✕ ■ Noun Project

Gemini Storybook

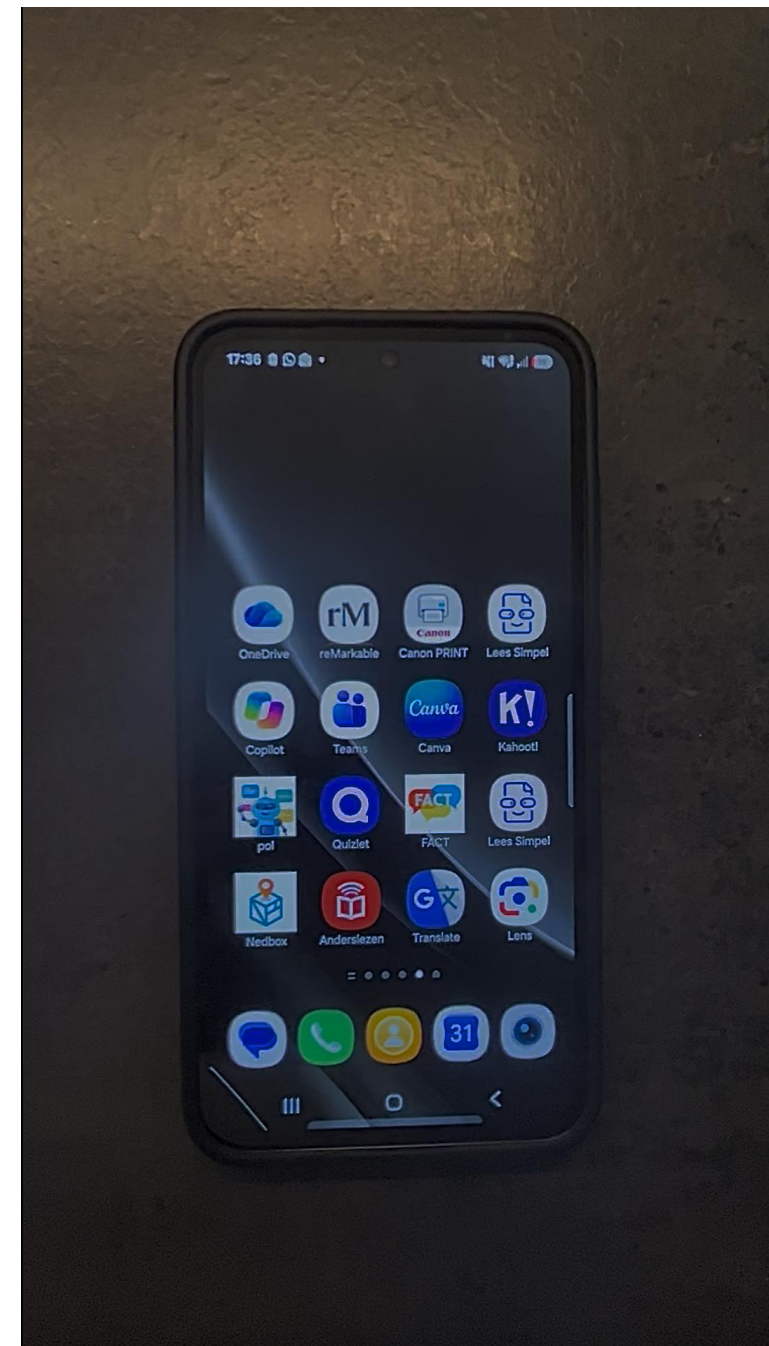

2. Beter spreken en meer interactie

- **Vocaroo:** [Vocaroo | Online stemopname](#)
- **Padlet:** <https://nl.padlet.com/>
- **Pol Chatbot:** app op gsm
- **Uitsprekend:** [Vlot spreken – Uitsprekend](#)

Voorbeeld Chatbot Pol

3. Taalsteun

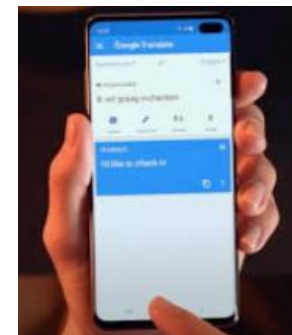

Lees Simpel app

pryv.it

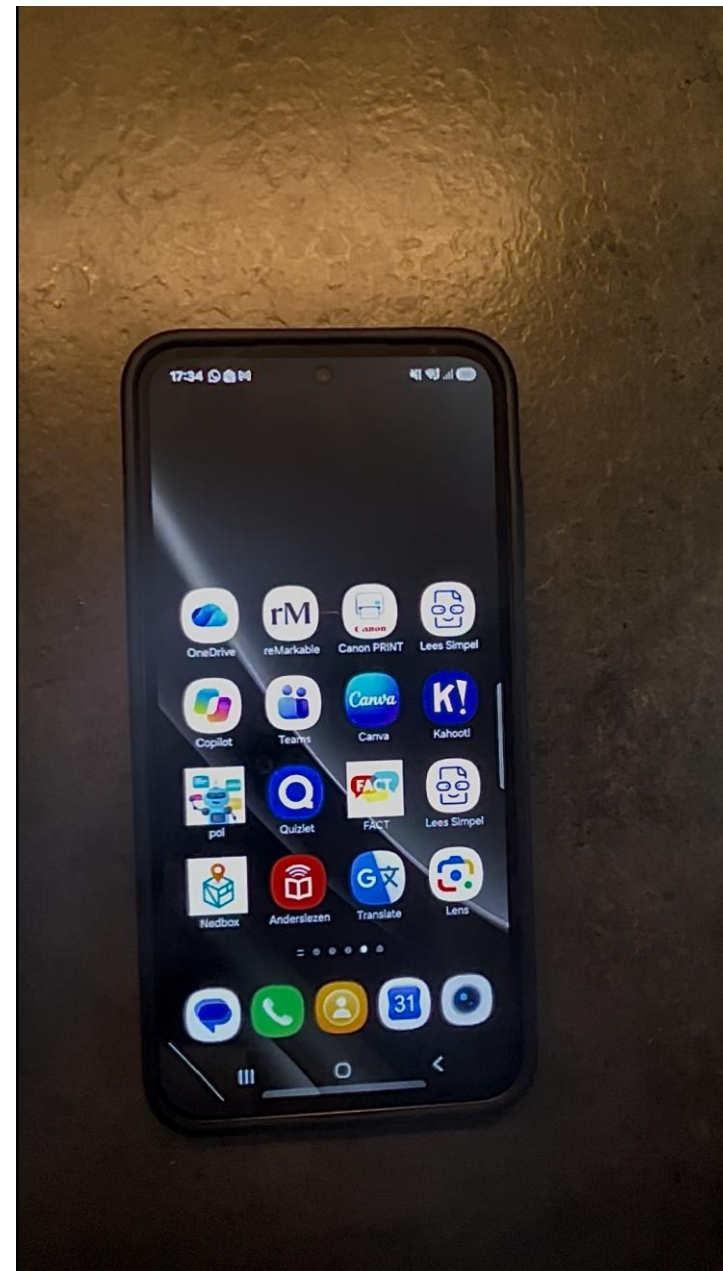

- **Lees Simpel** (gsm): tekstbegrip
- **Vertaalapp** Oekraïens: [Pryv.it](https://pryv.it)
- **Nedbox app** (gsm): woordenschat oefenen
- **Quizlet**: <https://quizlet.com/be>: woordkaartjes
- **Insluitende lezer**: tekstbegrip, voorlezen, beeldwoordenboek
- **PowerPoint live ondertiteling**
- **Diffit**: AI-tool voor samenvatting, taalniveau aanpassen, werkbladen, ... [Diffit](https://diffit.com)

Diffit
For Teachers

Voorbeeld Lees Simpel

Slechte prompt versus goede prompt

Slechte prompt

“Leg de Franse revolutie uit?”

- ✗ **Doel** is onduidelijk (uitleg voor wie? les? toets?)
- ✗ Geen **doelgroep** (leeftijd, niveau?)
- ✗ Geen **context** (vak? tijd? NT2?)
- ✗ Geen **vorm** (kort? schema? verhaal?)
- ✗ **Taalniveau** niet aangegeven

Goede prompt

“Ik ben een leerkracht op een middelbare school in ... en geef les aan een klas met ex-OKAN-leerlingen, tussen 16 en 18 jaar, taalniveau A2 van het ERK. Schrijf een eerste kennismaking over de Franse Revolutie. Dit is een inleidende tekst van 30 regels, in eenvoudige zinnen, met 3 kernbegrippen en een voorbeeld. Gebruik vaktermen en geef korte toelichting . Situeer in tijd, maar geen jaartallenlijst.”

- + doel
- + doelgroep en taalniveau
- + context
- + vorm en beperkingen
- + direct bruikbaar

	☰ Wat heb ik nodig?	☰ Wat bedoel ik?	☰ Voorbeeld
1	Doel	Wat wil je bereiken?	Uitleg, les, oefening, tekst
2	Doelgroep	Voor wie is het?	Leeftijd, NT2, niveau
3	Context	Waarvoor / wanneer?	School, lesmoment, praktijk
4	Vorm	Hoe moet het eruitzien?	Stappenplan, schema, tekst
5	Taal & niveau	Hoe eenvoudig / welke taal?	Nederlands A2
6	Beperkingen	Wat wel/niet?	Kort, geen vaktaal
7	Bestaand materiaal	Wat heb je al?	Tekst, werkblad

Prompts voor zelfredzaamheid

Leer je leerlingen werken met goede prompts

Startprompt

Ik ben een leerling van ... jaar oud. Ik zit in het ... jaar van een middelbare school in Vlaanderen. Ik volg de studierichting ...

Ik zat ... jaar geleden in een OKAN-klas. Mijn thuistaal is ...

Mijn taalniveau is A1-A2-B1-B2-C1-C2 (kies 1 niveau).

Ik heb hulp nodig bij het vak ... Mijn taak is: ...

Maak de taak niet voor mij. Help me zodat ik het zelf leer. Stel me achteraf 3 concrete vragen om te controleren of ik het begrijp.

Prompts voor context

- “Leg uit waarover dit onderwerp gaat, zonder het probleem op te lossen?”
- “In welke situaties uit het echte leven komt dit voor?”
- “Wat moet ik al kennen om dit te begrijpen? Geef je antwoord in dots.”
- “Herformuleer de opdracht in eenvoudige woorden (ERK-niveau B1)?”
- “Welke informatie is belangrijk en welke minder?”
- “Stel dit voor met een schema, stappenplan of tabel?”
- “Leg dit begrip uit met een voorbeeld en een vergelijking.”
- “Schrijf een stukje tekst over dit onderwerp. Gebruik hierin synoniemen en tegenstellingen. Geef zoveel mogelijk context en gebruik het taalniveau A2 van het ERK.”

Prompts voor interactie

- “Help me mijn mening formuleren met een voorbeeld.”
- “Geef zinsstarters om mijn mening te geven.”
- “Hoe kan ik beleefd akkoord of niet akkoord gaan?”
- “Geef 3 voorbeelden van goede vragen die ik kan stellen over deze les.”
- “Help mij om dit uit te leggen aan een klasgenoot in eenvoudige taal, niveau A2 van het ERK.”
- “Welke 5 woorden moet ik zeker gebruiken in mijn presentatie over ...? Gebruik de tekst in bijlage.”
- “Hoe kan ik hetzelfde zeggen, maar in andere woorden, zodat een leeftijdsgenoot van ... jaar me begrijpt.

Prompts voor taalsteun

- Maak een set van 15 woordenschatkaarten van de tekst. Elk woord krijgt een Nederlandstalige verklaring en een zin waarin de context duidelijk wordt. De woorden en de uitleg zijn in het Nederlands, niveau B1 van het ERK, en in het Pools.
- Maak per woord uit de woordenschatlijst een meerkeuzevraag. Elke vraag bestaat uit 3 antwoordmogelijkheden. Er is slechts 1 correct antwoord. Duid aan welke antwoorden correct zijn. Het niveau van de oefening is B1 volgens het ERK.
- Ik wil weten of ik de tekst heb begrepen. Stel me 5 inhoudelijke vragen over de tekst op taalniveau B1. Geef nog niet het antwoord. Dit is de tekst:
- (ChatGPT) Kan je een verkoopgesprek doen met mij. Jij bent de klant, ik ben de verkoper in een kledingzaak. Stel me vragen op taalniveau B1 over de aankoop van een jeans. Geef me achteraan feedback zodat ik mezelf kan verbeteren.
- “Leg deze opdracht uit in eenvoudige woorden, taalniveau A2, stap voor stap. Geef geen oplossing, maar help mij beter begrijpen.”
- “Wat moet ik precies doen? Gebruik een stappenplan.”
- “Pas deze tekst aan naar een niveau voor Nederlands Tweede Taal ERK B1? Vat deze tekst daarna samen in maximum 5 eenvoudige zinnen. Wat is de hoofdgedachte? Wat zijn details?”
- “Welke drie kernbegrippen zijn belangrijk in deze tekst? Leg ze uit in eenvoudig Nederlands, taalniveau B1.”

-
- “Geef een voorbeeldzin met dit moeilijke woord, in een schoolcontext.”
 - “Kan je een lijst maken met kernwoorden + eenvoudige uitleg?”
 - “Hoe is deze tekst opgebouwd? (inleiding – midden – slot)”
 - “Kan je mij 5 vragen stellen om te checken of ik de leerstof begrijp?”
 - “Kan je dit uitleggen met een vergelijking uit het dagelijks leven?”
 - “Herschrijf deze opdracht eenvoudig Nederlands (niveau A2/B1) Gebruik korte zinnen en een duidelijke structuur.
 - Ik heb een schrijfo opdracht gemaakt. Duid de fouten aan in de volgende tekst. Geef me goede alternatieven en leg uit waarom.

Promptkaarten

PROMPTKAART

Slim leren met AI

Gebruik AI als hulp. Zo begrijp je teksten beter en maak je je opdrachten zelf.

1-Start

Kopieer de startprompt. Vul de **[]** in en plak hem in de chat.

2-Kies

Kies een prompt die past bij wat je nodig hebt.

3-Doe zelf

Lees, denk na en schrijf zelf. AI helpt, jij leert.

START De startprompt: altijd als eerste

Altijd eerst: vertel AI wie je bent. Gebruik geen persoonlijke gegevens zoals je naam.

Hallo! Ik ben een leerling in het **[2de]** jaar secundair onderwijs in Vlaanderen. Ik leer Nederlands sinds **[2 jaar]**. Mijn moedertaal is **[Nederlands]**. Ik zit nu in de les **[aandrikskunde]**.

Help mij om zelf te leren:

- Gebruik korte zinnen en eenvoudige woorden (niveau B1).
- Leg moeilijke woorden en vakwoorden altijd uit.
- Geef mij niet meteen het antwoord. Help mij stap voor stap.
- Stel mij soms een vraag om te checken of ik het begrijp.
- Begrijp ik een woord echt niet? Dan mag je het ook in mijn moedertaal geven.

CONTEXT Begrijp het onderwerp en de opdracht

1

Wat weet ik al?

Gebruik deze prompts voor je begint aan een nieuw onderwerp of een nieuwe tekst.

Ik ga een tekst lezen over **[de klimaatverandering]**. Help mij om mij voor te bereiden:

1. Leg in 3 korte zinnen uit waar het onderwerp over gaat.
2. Geef de 5 belangrijkste woorden met een eenvoudige uitleg (niveau A2).
3. Stel mij 1 vraag over wat ik er zelf al over weet, of hoe het is in mijn land.

Check: Weet ik nu waar het onderwerp over gaat? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

2

Wat moet ik doen?

Gebruik deze prompts als je niet goed begrijpt wat de opdracht vraagt.

Dit is mijn opdracht: **[lees hier de opdracht]**.

Leg uit wat ik moet doen, in een lijst met kleine stappen. Leg ook de belangrijke vakwoorden in de opdracht uit, bijvoorbeeld "verklaar", "vergelijk" of "beschrijf".

Mak de opdracht niet voor mij.

Check: Weet ik nu wat ik moet doen? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

Promptkaart nr. **[1]** - versie 1.0 | Maak kennis met de AI

INTERACTIE & FEEDBACK oefen en verbeter je werk

3

Check of ik het snap

Gebruik deze prompts na het lezen van een tekst of om te oefenen voor een toets.

Ik heb de tekst over **[onderwerp]** gelezen. Stel mij 3 vragen om te checken of ik het begrijp. Begin met een moeilijke vraag.

Stel één vraag per keer en wacht op mijn antwoord.

Zeg daarna wat goed is. Maak ik een fout? Geef mij dan een tip, niet meteen het juiste antwoord.

Check: Kun ik de vragen beantwoorden? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

4

Feedback op mijn werk

Gebruik deze prompts als je een antwoord of een tekst hebt geschreven.

Dit is de opdracht: **[lees de opdracht]**. Dit is mijn antwoord: **[lees je antwoord]**.

Geef mij feedback: 1. Wat is al goed? 2. Wat kan beter aan de inhoud? 3. Welke 2 taal fouten moet ik verbeteren?

Zeg waar de fout staat, maar verbeter ze niet. Ik wil mijn tekst zelf aanpassen.

Check: Weet ik wat ik moet verbeteren? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

TAALSTEUN Help bij moeilijke woorden en schrijftips

5

Mak de tekst duidelijker

Gebruik deze prompts als een tekst in je cursus te moeilijk is.

Hier is een stuk tekst uit mijn les: **[lees de tekst]**.

1. Schrijf de tekst opnieuw in eenvoudig Nederlands (niveau A2), met korte zinnen.
2. Maak een tabel met de kernwoorden: woord – uitleg – voorbeeld – vertaling in het **[moeder]**.

Daarna lees ik de echte tekst nog een keer.

Check: Begrijp ik de echte tekst nu beter? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

6

Help me schrijven

Gebruik deze prompts als je niet weet hoe je een antwoord of tekst moet beginnen.

Ik moet **[een samenvatting]** van **[een tekst]** schrijven over **[onderwerp]**.

Geef mij zinsbouw tips (het begin van zinnen) en signaalwoorden die ik kan gebruiken, bijvoorbeeld "Ten eerste ..." of "Dit komt doordat ...". Geef ook 5 vakwoorden die ik moet gebruiken.

Schrijf de tekst niet voor mij.

Check: Begrijp ik nu zelf beginnen wat schrijven? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Nog niet zeker

SNELLE HULPZINNEN Typ dit als je het antwoord niet begrijpt

"Leg het nog eenvoudiger uit."	"Geef een voorbeeld."	"Zeg dit woord in het [moeder] ."	"Help me een vraag maken voor mijn leerkracht."
--------------------------------	-----------------------	--	---

Promptkaart nr. **[2]** - versie 1.0 | Maak kennis met de AI

Woordwijzer

- Frayer-model woordleerapp
- Vibecoden met Claude Pro
- Hulptool voor leerlingen tijdens de les

<https://claude.ai/artifact/UPySqzJ5xDUEgZvyqWcs6b>

